

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อสุขศึกษาที่ผลิตโดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วยสื่อ 5 ชนิด ได้แก่ แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพพลิก เทปบันทึกเสียง และเทปโทรทัศน์ ประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นข้าราชการกระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 89 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์ผลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพรรณนา วิเคราะห์ สรุปผลการศึกษาได้ ดังนี้

สื่อสุขศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามนำไปใช้ในการเผยแพร่ ส่วนใหญ่เป็นสื่อประเภท สิ่งพิมพ์ เหตุผลในการนำสื่อสิ่งพิมพ์ไปใช้ส่วนมากเป็นเพราะ มีความสะดวกทั้งในด้านการ นำไปใช้ การขนย้าย หรือพกพา โดยเฉพาะโปสเตอร์ประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจมากที่สุด สื่อที่มีความเหมาะสมในการนำไปเผยแพร่คือ สื่อประเภทภาพพลิก เนื่องจากมีความสมบูรณ์ ในรายละเอียดของเนื้อหา ส่วนสื่อที่คิดว่าจะผลิตเองได้คือสื่อประเภทแผ่นพับ ในขณะที่สื่อ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์มีข้อจำกัดบางประการ เช่น ปริมาณของสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการ ขาดอุปกรณ์ในการนำเสนอ ในบางพื้นที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และการคมนาคมในถิ่นทุรกันดาร บางแห่ง เป็นไปด้วยความลำบากยิ่ง

อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นว่า สื่อสุขศึกษาที่กรมอนามัย ผลิตนั้นมีคุณภาพดี แต่มีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้กับคนในเมืองหลวงหรือภาคกลาง เป็นส่วนใหญ่ เมื่อนำไปใช้ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งมีลักษณะพื้นที่ ประชากร ภาษา และ ขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกัน จึงมีข้อจำกัดในการให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามจึงเสนอแนะว่า กรมอนามัยควรได้มีการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะพื้นที่ และชุมชนในแต่ละแห่ง เพื่อประกอบการพิจารณาออกแบบและผลิตสื่อให้เหมาะสม ทั้งรูปแบบ ภาพ ภาษา และควรสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในแต่ละพื้นที่ได้ผลิตสื่อขึ้นมาใช้เองบ้าง เพราะเจ้าหน้าที่ย่อมจะมีความเข้าใจในสภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เป็นอย่างดี

The purpose of the research was to study the opinions of Meahongson public health officers on health media produced by the Department of Health. Five types of health media used in this study were folders, posters, flipcharts, tapes and videotapes. The subjects were 89 Meahongson public health officers. Questionnaires were analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation and descriptive analysis. The result of this was summarized as follows:

The printed media was mostly used by public health officers to present information on public health. The reason for using printed media was its convenience for utilizing and carrying along. Especially posters were the most popular media among target audience. Flipcharts were the most appropriate media for information presenting because they contained complete information. Folders are the media type the subject found easy to produce by themselves. Meanwhile, tapes and videotapes had some limitations such as a limit number of tapes and equipment, no electricity in certain areas.

However, most of the subjects agreed that health media produced by the Department of Health had good quality. Most of health media was appropriate for people in the city or central part of the country. Hence, where health media was used in Maehongson province which was different in landscape, population, language and tradition than these in the city, some limitations were found in terms of the effectiveness in information presenting.

The subjects suggested that the Department of Health should therefore have analyzed the demographic data about the area first in order to use the data for media design and development. Especially, for formal, graphic and languages. In addition, public health officers should have been trained to develop media by themselves because they were the ones who understand well the problems and the needs of the people in the area.